

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 9.

Fylke: V. Agder

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: BARK

Emne: Lauving

Bygdelag:

Oppskr. av: Hoar Lemne

Gard: Lunde

(adresse): BARK - Sines

G.nr. 23 Br.nr. 4.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. of minne

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

I den første tid jeg minnes i 1870-årene tok Hobbaen til, når vovvina var unngjort og dyra var kommet på heia i by. og mai og varke til 8-14 dar for jousok, da vi begynte å "lauva å riva bark."

Det var bjørk, som ble roshogd by bark og usen fløttet av. Borken ble tørket og søgt til guvernøren i Fiskefjord. Kverne, den største ble lagt i farg til bekjenner, den små "rook" lagt inn i vedskjulet til å røre op med. Skammen ble kappet til ovns- ved til vintren og grønn til kjøkken ved eller ad laaver var kruset av og kjerret.

Rulle lauvingen frøgte Sines, etter sløtten gjennu merket tørket på stave i august. På "kydlet" man asp, rann, eik, ask og bjørk av og til også orr, kjerret og sette det inn på hærstuen i utjordslærne eller i heime-læne. - Kydlingen er det mer heest slut med men eller laaver en list enden om end i mindre målestokk. De som har mange sauer regner det for godt vinturfv. En kjerret ble hærstuen, og det blir git som kveedfv.

A.

1. De som för säu og gjest lauer endum.
Lau regnes like godt som reeske hoi
2. 8-14 dage för jousok og i august - septer.
Om hoiene for en lauv og raun, osp og or
og or hoiene til å kjerve mid. Arbeidet
kaldes for "å laua".
3. Øks og lausigt, men i suen er bruket
lau kniv istedetfor sigt. Lau sigden
er mindre end åkesigden, men tykkere
i nokken. Rispelau er ikke kjend.
4. Stykkene og raun, ask og eik, hoiene
og or er outrent slut nu. Enkelvis
fies de endum, især rundt utjord lærne.
Tiden mellem hvor Rylling kunde være 6-12
år. Nu bruges helst rotstyving, yngre træ.
5. Lauet kjerves, tørkes helst under sok -
under løsen eller i en soat. Det ruses i
rod gjennem laugs en stang (slåde). Tidligere
hadde en gjennem særskilte lauv læer
i utmark og utslætte, ikke nu. - En
fylder gjennem læerne på toppen av kaisken
og sætter lauvet i en kærk. Lauv stovne
hv ^{ikke} for hoi, hv mest brukt. Heller ikke
raskelauv.
6. For det i nokken av hoiene læer, her det
båret heim på byrbøyg. 20 kjer røll
lauv er regnet for god byr for en mann,
men det hendes, at jentur som gjennem vilde
gipe sig sok for mand byren og guide den.
For det tørt lauv, sok en det laugs rotke
til. Det var også ~~sok~~ i en på utlærne,
her bruket til å gjøre hoi lossene med
når en drag det heim på vinter føret;

Bygnad på lauving hv itre vert bruket.

7. Lauv blei solt der det fins.

Karvene hugges og kjødes og hugges og lauvet, mens kvinnfolkene kjøper. Er der få karer eller flere kvinnfolk hv karer bare med hugsten og kvinnene hugger og kjøper lauvet.

8. Før i tiden, da der bare var jordguler i låerne, la en lauv under høiet, og satte rundt seggene; nu der er badguler i de fleste låer, legges det loqvist "(laes)" i en sval.

Geit og sau får lauv 1 gang daglig til molken er kjønt til kvar.

9. Ospe- og ravnetrov. Ospe lauv bruktes som medisin til hest når den var "sjol" (lauv, kjøles sval med opp.) Hys fekk og til en ravnetrov kjønt. Geit og sau kjøper- og avlaus. Eit lauv gav en ferstet Rna om sommaren. Ornelaush måtte gis først om vinteren, da dyra itre åt det, hvis de hadde føt varme på nse ande og hude.

10. Klaukje, men til Gjer bruktes hest gras og litt ravnetrov.

11. Nei - men det hendte at en "lutkøde".

12. Pen, som hogg og lauvet, fikk då havedelen og eigaren det halve.

13. Det var etter som en var folk. Ingen fakte regler herfra. Også karer i en 10-14 års alder deltok.

14. Ja selvfølgelig.

15. Det var etter som det fant. Enden i fellestrop eller hvor hokk sit, på plasser.

B.

Rokelaw blir for en ikke brukt her.
Men når en rensker og i utsløtter en
"Rö" fare" vår eller høst roker en ofte
det midfollene lauv ihop og brenner det
opp- eller om det er nok heimen har
det heim i koryn (kiper) og bruker det
til "bystkje" (~~stoa~~) strö om vinteren og
strö til gris og Ræv om sommere.
Det er helst kvindfolkarbeide men det beror
ellers på hvordan en er folka. Gamle
fallangspjok og unge er det helst som utför
dette arbeide.

Batne Sines 18/5 1948

Joakim Lunde.

1669

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING